

KONFERENCJA PRASOWA ZWIĄZKU BANKÓW POLSKICH

DR TADEUSZ BIAŁEK
PREZES ZBP

Raport PAB WIB - *Third-party funding w dochodzeniu roszczeń przeciw bankom – mechanizmy działania podmiotów trzecich, koszty społeczne i skutki dla stabilności finansowej*

O raporcie:

- Raport został opracowany na zlecenie **Programu Analityczno-Badawczego Fundacji Warszawski Instytut Bankowości** w ramach porozumienia o współpracy pomiędzy **Związkiem Banków Polskich** a **Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego**.
- Publikację przygotował ośmioosobowy zespół badawczy pod redakcją naukową **prof. UW dr. hab. Sławomira Żółtka** oraz **prof. UW dr. hab. Krzysztofa Koźmińskiego**.
- Raport przedstawia kompleksową analizę rynku profesjonalnej obsługi i finansowania roszczeń przeciwko bankom, ze szczególnym uwzględnieniem mechanizmów działania podmiotów trzecich, ekonomicznej skali ich działalności, zagrożeń dla konsumentów oraz konsekwencji dla sektora bankowego i stabilności finansowej.
- **Raport można pobrać ze strony www.pabwib.pl**

Raport kompleksowo analizuje rynek profesjonalnej obsługi i finansowania roszczeń przeciwko bankom

Główne cele badania

- Identyfikacja i analiza mechanizmów działania podmiotów trzecich dochodzących roszczeń przeciwko bankom oraz ocena ich wpływu na konsumentów, sektor bankowy i stabilność finansową

Zakres analizy

Mechanizmy działania podmiotów trzecich

- Modele biznesowe kancelarii odszkodowawczych i firm skupiających wierzytelności
- Finansowanie sporów sądowych (third-party funding)
- Struktura umów i wynagrodzeń

Skala ekonomiczna i znaczenie rynkowe

- Wielkość rynku i jego dynamika
- Potencjalne przychody podmiotów trzecich
- Wyniki finansowe wybranych uczestników rynku
- Konsekwencje finansowe dla sektora bankowego

Ochrona konsumentów i aspekty społeczne

- Warunki umów i poziom przejrzystości
- Asymetria informacji
- Ryzyka związane ze sprzedażą roszczeń
- Skutki dla konsumenta na różnych etapach postępowania

Otoczenie regulacyjne i rekomendacje

- Analiza obowiązujących regulacji prawnych
- Rozwiązania stosowane w innych jurysdykcjach
- Identyfikacja luk regulacyjnych
- Propozycje kierunków zmian w Polsce

Analizowane segmenty rynku roszczeń przeciwko bankom

Kredyty frankowe

- Najbardziej dojrzały i największy segment rynku
- Analiza skali sporów, orzecznictwa i modeli obsługi roszczeń

Sankcja kredytu darmowego

- Najszybciej rozwijający się segment sporów
- Analiza liczby postępowań, wartości roszczeń i ich skuteczności

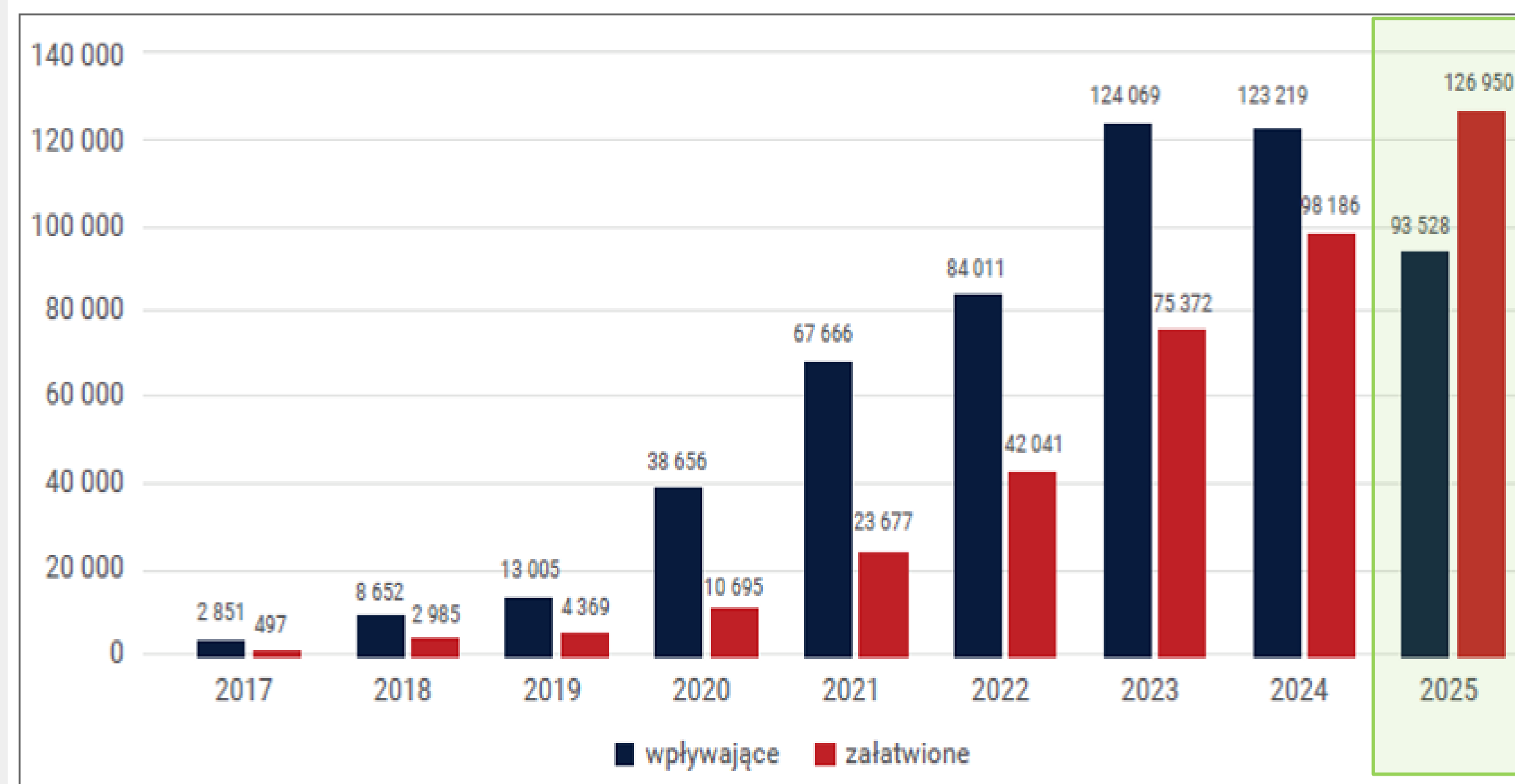
Kredyty oparte na WIBOR

- Nowy i rosnący obszar ryzyka
- Analiza potencjalnej skali roszczeń i możliwych kierunków rozwoju tego segmentu

Masowy charakter sporów frankowych stworzył warunki do rozwoju wyspecjalizowanego rynku profesjonalnej obsługi i finansowania roszczeń przeciwko bankom

Wykres 1. Sprawy frankowe w sądach łącznie w latach 2017–2025

Źródło wskazane przez autorów: Ministerstwo Sprawiedliwości.

531 tys.

- Nowych spraw frankowych w latach 2020-2025

126 950

- Spraw frankowych załatwionych przez sądy w 2025 r.

Rynek obsługi roszczeń przeciwko bankom ma znaczący potencjał przychodowy, co ilustrują również wyniki finansowe jego uczestników

Tabela 1. Scenariusze potencjalnych przychodów podmiotów trzecich z obsługi roszczeń frankowych

Scenariusz	Wartość spraw	Stawka prowizji	Potencjalne przychody podmiotów trzecich
Konserwatywny	8,0 mld zł	15%	1,2 mld zł
Środkowy	25,3 mld zł	20%	5,1 mld zł
Wysoki	58,0 mld zł	25%	14,5 mld zł

Uwaga: Przedstawione wartości stanowią ilustracyjne scenariusze skumulowanych przychodów, a nie oszacowanie faktycznych przychodów rynku ani prognozę.

Źródło: Raport PAB WIB nr 21/2026.

Studium przypadku: GK Votum – wyniki za 2025 r.

462,4 mln zł • Przychody GK Votum	142,8 mln zł • Zysk netto
30,9% • Marża netto	86% • Udział segmentu bankowego w przychodach GK Votum

Źródło: Raport PAB WIB nr 21/2026, na podstawie danych finansowych GK Votum.

Wraz z dojrzewaniem rynku sporów frankowych rośnie znaczenie SKD, podczas gdy spory dotyczące WIBOR pozostają na wcześniejszym etapie rozwoju

Sankcja kredytu darmowego (SKD)

23,5 tys.

postępowań w bankach giełdowych na koniec
I kw. 2026 r.

ok.665 mln zł

Łączna wartość przedmiotu sporu w bankach giełdowych na koniec
I kw. 2026 r.

+68%

wzrost liczby postępowań w 2025 r. względem końca 2024 r.

Wyniki postępowań

Banki wygrały ok. **78%** prawomocnie zakończonych w 2025 r.
postępowań dotyczących SKD (według danych UOKiK
przytoczonych w raporcie)

Spory dotyczące WIBOR

3,1- 8,3 tys.

nowych spraw w latach 2026–2028 – scenariusze

70 - 770 mln zł

scenariuszowy ważony koszt sporów

470 mln - 2,07 mld zł

maksymalna ekspozycja przy przegraniu wszystkich spraw

Wyrok TSUE z 12 lutego 2026 r. (C-471/24)

Ogranicza możliwość kwestionowania metodologii WIBOR, ale nie
wyklucza kontroli przejrzystości konkretnych umów i obowiązków
informacyjnych.

Modele działalności podmiotów trzecich mogą jednocześnie generować istotne ryzyka dla konsumentów

MODELE DZIAŁANIA

1. Model prowizyjny

Podmiot obsługuje roszczenie w zamian za wynagrodzenie uzależnione od uzyskanego świadczenia.

2. Finansowanie sporu przez podmiot trzeci

Podmiot trzeci pokrywa uzgodnione koszty dochodzenia roszczenia w zamian za udział w korzyściach finansowych z jego skutecznego dochodzenia.

3. Cesja wierzytelności

Konsument przenosi roszczenie na nabywcę w zamian za ustaloną cenę, tracąc kontrolę nad jego dalszym dochodzeniem.

NAJWAŻNIEJSZE RYZYKA DLA KONSUMENTA

Asymetria informacji

Trudność w ocenie rzeczywistej wartości roszczenia i kosztów umowy.

Wysokie koszty obsługi

Prowizje i opłaty mogą istotnie pomniejszać korzyści konsumenta.

Utrata kontroli nad roszczeniem

Przy cesji konsument może utracić możliwość decydowania o ugodzie i sposobie prowadzenia sprawy.

Ryzyko kontrahenta

Możliwe konsekwencje niewypłacalności nabywcy wierzytelności lub niejasnego podziału obowiązków.

Autorzy raportu wskazują na dominację modelu cesji wierzytelności, istotne ryzyka konsumenckie oraz potrzebę uzupełnienia luk regulacyjnych

1

Dominacja modelu cesji wierzytelności. Na polskim rynku sporów bankowych dominuje model cesyjny (quasi-TPF), w którym podmiot trzeci nabywa wierzytelność konsumenta i samodzielnie dochodzi jej przed sądem.

2

Trzy segmenty rynku o odmiennej dynamice. Spory CHF stanowią segment najbardziej dojrzały, WIBOR pozostaje we wczesnej fazie rozwoju, natomiast SKD jest segmentem najdynamiczniej rosnącym.

3

Ryzyko wykorzystywania instrumentów ochrony konsumenta. Mechanizmy stworzone dla ochrony konsumentów mogą być wykorzystywane do komercyjnego skupowania roszczeń, przy potencjalnej rozbieżności interesów nabywcy i konsumenta.

4

Asymetria informacji i praktyki marketingowe. Część podmiotów eksponuje potencjalne korzyści z dochodzenia roszczeń, ograniczając informacje o kosztach, ryzykach i zasadach rozliczeń z konsumentem.

5

Luka regulacyjna na rynku podmiotów trzecich. W Polsce brakuje kompleksowej regulacji finansowania indywidualnych sporów konsumenckich. Podmioty trzecie nie podlegają szczególnym wymogom kapitałowym, obowiązkowemu OC ani wyspecjalizowanemu nadzorowi.

6

Korzyści dla dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Rozwój rynku podmiotów trzecich stanowi również odpowiedź na rzeczywiste bariery finansowe, informacyjne i organizacyjne utrudniające konsumentom dochodzenie roszczeń przeciwko bankom.

Autorzy raportu rekomendują wprowadzenie regulacji zwiększających przejrzystość rynku i bezpieczeństwo konsumentów

1

Publiczny rejestr i nadzór nad podmiotami trzecimi. Utworzenie jawnego rejestru prowadzonego przez Prezesa UOKiK, z obowiązkiem wpisu jako warunkiem prowadzenia działalności oraz sprawozdawczością i kontrolą.

2

Obowiązkowe OC i wymogi kapitałowe. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z minimalnymi sumami gwarancyjnymi **od 500 tys. zł do 5 mln zł**, zależnie od wartości portfela, oraz wymogi kapitałowe powiązane ze skalą działalności.

3

Limity wynagrodzenia podmiotów trzecich. Wprowadzenie limitu łącznego wynagrodzenia na poziomie **30% faktycznie uzyskanego świadczenia**, z możliwością rozważenia alternatywnego limitu **40%**.

4

Przejrzyste umowy i prawo odstąpienia. Standardowy arkusz informacyjny doręczany co najmniej **48 godzin przed zawarciem umowy** oraz prawo konsumenta do odstąpienia od niej w terminie **14 dni** bez kosztów.

5

Bezpieczne rozliczenia finansowe. Przechowywanie środków należnych konsumentom na wyodrębnionych rachunkach powierniczych oraz ich wypłata w terminie maksymalnie **7 dni roboczych**.

6

Ochrona autonomii konsumenta. Zakaz wybranych klauzul ograniczających możliwość zawarcia umowy z bankiem, zmiany pełnomocnika lub dostępu do dokumentacji sprawy, a także ograniczenie nieuzasadnionych kar umownych.

Debata PAP i ZBP pokazała różnice w ocenie potrzebnych regulacji, ale także wspólną potrzebę zwiększenia ochrony konsumentów

7 października 2026 r. | Klub Polska 2035+

Główne tematy dyskusji

- Przejrzystość umów
- Ryzyka cesji wierzytelności
- Skuteczność egzekwowania istniejącego prawa
- Potrzeba regulacji branży odszkodowawczej
- Wpływ sporów na sektor bankowy.

Uczestnicy debaty

- **Tadeusz Białek** – prezes ZBP
- **Krzysztof Koźmiński** – profesor Uniwersytetu Warszawskiego, współredaktor raportu
- **Aneta Wiewiórowska-Domagalska** – pełnomocniczka Ministra Sprawiedliwości ds. ochrony praw konsumenta
- **Cezary Stypułkowski** – prezes Banku Pekao S.A.
- **Monika Kosińska-Pyter** – prezes Federacji Konsumentów
- **Ziemowit Bałajewski** – członek Zarządu Fundacji Forum Konsumentów

Najważniejsze wnioski z debaty

- Większa przejrzystość rynku i skuteczniejsza ochrona konsumentów, bez ograniczania możliwości dochodzenia zasadnych roszczeń.

Działalność kancelarii odszkodowawczych budzi zastrzeżenia, a rozwój rynku roszczeń ma swoje źródła w nierozwiązanych problemach systemowych

- *„Kancelarie odszkodowawcze manipulują klientami, obiecując profity, a faktycznie pracują na własny rachunek, a nie na rzecz klienta. Mają bardzo nietransparentne procedury działania i niekorzystne warunki umów. Umowy zawierają klauzule abuzywne, a klienci nie mają świadomości jakie roszczenia sprzedają i za ile. Często też nie wiedzą, że przegrana w procesie oznacza dla nich realne koszty”*

dr Tadeusz Białek
Prezes Związku Banków Polskich

Dr Aneta Wiewiórowska-Domagalska
Pełnomocniczka Ministra Sprawiedliwości
ds. ochrony praw konsumenta

- *„Mieliśmy naruszenia, które z punktu widzenia prawa europejskiego były ewidentne, ale nie zostały one w systemowy sposób rozwiązane, w związku z czym wytworzył się niezwykle dochodowy rynek. I na ten rynek weszły podmioty finansowane przez fundusze”*

Rozwój rynku roszczeń wiąże się z ryzykiem dla konsumentów, a niepewność prawna może ograniczać dostępność finansowania

- *„Są to ogromne kwoty i w znacznej części zostaną wytransferowane za granicę, ponieważ niemałą część tego rynku opanowały fundusze zagraniczne”*
- *„Klient przestaje być stroną sporu, a kontrolę nad roszczeniem przejmuje jego nabywca, ale zobowiązanie wobec banku oraz ryzyko roszczenia zwrotnego zostają przy kliencie. Pojawia się również ryzyko związane z niepełną informacją o wartości wierzytelności, nieprzejrzystymi wynagrodzeniami czy ograniczeniami zawierania ugód”*

Cezary Stypułkowski
Prezes Zarządu Banku Pekao S.A.

- *Pod względem ekonomicznym udzielanie kredytu hipotecznego zwyczajnie nie opłaca się przy tak dużym ryzyku prawnym. Co więcej, problem ten może też dotknąć innych produktów, a to oznacza, że coraz trudniej i drożej będzie w Polsce zdobyć finansowanie*

Prof. UW dr hab. Krzysztof Koźmiński
Współredaktor naukowy raportu PAB WIB,
Uniwersytet Warszawski

Uczestnicy debaty PAP wskazali na potrzebę większej przejrzystości rynku roszczeń, ochrony konsumentów i ograniczania ryzyka prawnego

Tadeusz Białek – prezes ZBP

Przejrzystość rynku i ograniczenie nadużyć

- Wskazywał na nieprzejrzyste umowy i ryzyko, że interes kancelarii przeważa nad interesem konsumenta.
- Postulował zmiany w zasadach cesji wierzytelności oraz przeciwdziałanie praktykom wyboru sądu ze względu na oczekiwane korzyści procesowe (forum shopping)
- Podkreślał potrzebę skuteczniejszego egzekwowania przepisów chroniących konsumentów.

Krzysztof Koźmiński - profesor UW, współredaktor raportu

Korzyści i ryzyka finansowania sporów

- Wskazywał, że finansowanie sporów przez podmioty trzecie może ograniczać koszty ponoszone przez konsumentów przy dochodzeniu roszczeń.
- Ostrzegał przed utratą kontroli nad roszczeniem po jego cesji, przy zachowaniu części ryzyka po stronie klienta.
- Wskazywał na potrzebę regulacji ograniczających nieprzejrzyste praktyki rynkowe.

Aneta Wiewiórowska-Domagalska - pełnomocniczka Ministra Sprawiedliwości ds. ochrony praw konsumenta

Egzekwowanie istniejącego prawa

- Akcentowała, że wiele zidentyfikowanych nieprawidłowości można zwalczać na podstawie obowiązujących przepisów.
- Wskazywała na potrzebę większej aktywności UOKiK.
- Zwracała uwagę na ograniczony dostęp do pomocy osób posiadających mniej opłacalne roszczenia.

Cezary Stypułkowski - prezes Banku Pekao S.A.

Ryzyko prawne a dostępność finansowania

- Wskazywał, że skala kwestionowania umów zwiększa niepewność prawną działalności bankowej.
- Zwracał uwagę na rosnącą złożoność dokumentacji kredytowej, wynikającą z potrzeby zabezpieczania ryzyka prawnego.
- Ostrzegał przed wzrostem kosztów i ograniczeniem dostępności finansowania dla gospodarki.

Przedstawiciele organizacji konsumenckich zwrócili uwagę na potrzebę regulacji kancelarii oraz rozwijania bezpiecznych form dochodzenia roszczeń

Monika Kosińska-Pyter – prezes Federacji Konsumentów

Alternatywne formy dochodzenia roszczeń i ochrona konsumentów

- Wskazywała na postępowania przedstawicielskie jako możliwą alternatywę wobec cesji wierzytelności.
- Zwracała uwagę, że przeniesienie wierzytelności na podmiot trzeci może być niekorzystne dla konsumenta, m.in. ograniczając możliwość zawarcia ugody z bankiem.
- Ostrzegała przed reklamami części kancelarii prowadzących sprawy dotyczące sankcji kredytu darmowego (SKD), które mogą wprowadzać konsumentów w błąd i narażać ich na dodatkowe koszty.

Ziemowit Bałajewski – członek Zarządu Fundacji Forum Konsumentów

Regulacja działalności kancelarii i standardy przejrzystości

- Wskazywał na potrzebę objęcia kancelarii odszkodowawczych odpowiednimi regulacjami i wymogami transparentności.
- Podkreślał konieczność ustanowienia przejrzystych zasad funkcjonowania tych podmiotów oraz zapewnienia należytej ochrony interesów konsumentów.
- Zwracał uwagę na agresywne metody pozyskiwania klientów stosowane przez część kancelarii, wskazując na potrzebę ustanowienia odpowiednich standardów rynkowych.

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

ZAPRASZAMY DO KONTAKTU

Związek Banków Polskich
ul. Kruczkowskiego 8
00-380 Warszawa

zbp.pl

Dr Tadeusz Białek
Prezes
Związek Banków Polskich

